

Phần 1. Đọc - hiểu (6,0 điểm):

CHIỀU HÔM NHỚ NHÀ

(Bà Huyện Thanh Quan)

*Chiều trời bảng lảng bóng hoàng hôn,
Tiếng ốc xa đưa lặn trống đồn.
Gác mái, ngư ông⁽¹⁾ về viễn phố⁽²⁾,
Gõ sừng, mục tử⁽³⁾ lại cô thôn⁽⁴⁾.
Ngàn mai⁽⁵⁾ gió cuốn chim bay mỏi,
Dặm liễu⁽⁶⁾ sương sa khách bước dồn.
Kẻ chốn trang đài⁽⁷⁾ người lữ thứ⁽⁸⁾,
Lấy ai mà kể nỗi hàn ôn⁽⁹⁾?*

(Nguồn: Trần Trung Viên, *Văn đàn bảo giám*, NXB Văn học, 2004)

Chú thích:

- (1) *Ngư ông*: ông già câu cá/ đánh cá
(2) *Viễn phố*: nơi bên xa
(3) *Mục tử*: đưa trẻ chăn trâu
(4) *Cô thôn*: xóm lẻ trơ trọi
(5) *Ngàn mai*: rừng mai
(6) *Dặm liễu*: đường đi có trồng liễu ở hai bên
(7) *Trang đài*: chốn trang điểm của người phụ nữ; ở đây dùng để chỉ người ở nhà chờ đợi.
(8) *Người lữ thứ*: người ở quán trọ, dùng để chỉ người đi xa, không ở nhà.
(9) *Hàn ôn*: lạnh và ẩm, chỉ việc hai người gặp nhau hỏi trời lạnh và ẩm thế nào, thường dùng với nghĩa tâm sự, kể lể, hỏi han.

Câu 1 (0,5 điểm) Bài thơ được viết theo thể thơ nào?

Câu 2 (0,5 điểm) Các phương thức biểu đạt được sử dụng trong bài ?

Câu 3 (0,5 điểm) Nêu ít nhất 2 từ Hán Việt có trong câu thơ sau?

“Gác mái, ngư ông⁽¹⁾ về viễn phố⁽²⁾,
Gõ sừng, mục tử⁽³⁾ lại cô thôn⁽⁴⁾”

Câu 4 (0,5 điểm) Biện pháp tu từ nào được sử dụng ở đây?

“Ngàn mai⁽⁵⁾ gió cuốn chim bay mới,
Dặm liễu⁽⁶⁾ sương sa khách bước dồn.”

Câu 5 (0,5 điểm) Cảnh vật trong bài thơ được miêu tả ở thời gian nào?

Câu 6 (0,5 điểm) Bài thơ Đường luật này viết bằng chữ gì?

Câu 7 (0,5 điểm): Đây là từ tượng thanh chỉ ra?

Câu 8 (0,5 điểm) Nghệ thuật nổi bật nhất của bài là?

Câu 9 (1,0 điểm) Tác dụng của việc sử dụng từ Hán Việt?

Câu 10 (1,0 điểm) Cảm nhận của em về tâm trạng của nhân vật trữ tình ở 2 câu thơ cuối?

“ Kẻ chôn trang đài⁽⁷⁾ người lữ thứ⁽⁸⁾,

Lấy ai mà kẻ nổi hàn ôn⁽⁹⁾? ”

Phần 2. Viết (4,0 điểm)

Nghị luận về một vấn đề cần giải quyết “ Em hãy đề xuất những giải pháp phù hợp để khắc phục tình trạng xả rác bữa bãi ở trường học hoặc khu vực dân cư”

-----Hết.....

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI KSCL CUỐI HỌC KỲ I - NGỮ VĂN 8

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

Hướng dẫn chấm chỉ nêu một số nội dung cơ bản, định tính chứ không định lượng. Giám khảo cần hết sức linh hoạt khi vận dụng, không chỉ đánh giá kiến thức và kỹ năng mà còn chú ý đến thái độ, cảm xúc, tình cảm của người viết; đánh giá bài làm của thí sinh trong tính chỉnh thể, phát hiện những bài có ý kiến và giọng điệu riêng; chấp nhận các kiến giải khác nhau, kể cả không có trong hướng dẫn chấm, miễn là hợp lý, có sức thuyết phục.

2. Tổng điểm của toàn bài là 10,0 điểm, cho lẻ đến 0,25 điểm.

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ:

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6,0
	1	Thất ngôn bát cú Đường luật	0,5
	2	Biểu cảm kết hợp miêu tả.	0,5
	3	Ngư ông, gác mái (có thể nêu từ khác mục tử, viễn phò)	0,5
	4	Đảo ngữ	0,5
	5	Thời gian vào buổi chiều muộn.	0,5
	6	Bài thơ Đường luật này viết bằng chữ gì Nôm.	0,5
	7	Từ tượng thanh “gỗ sừng”	0,5
	8	Nghệ thuật nổi bật nhất của bài là? Lời thơ trang nhã, sử dụng nhiều từ Hán Việt, mang sắc thái hoài cổ.	0,5
	9	Nêu tác dụng của việc sử dụng từ Hán Việt tạo sắc thái trang trọng, tao nhã phù hợp với xã hội xưa.	1,0
	10	Nêu cảm nhận của em về tâm trạng của nhân vật trữ tình ở 2 câu thơ cuối? Tâm trạng của nhân vật trữ tình buồn thê lương, một nỗi sầu thương tê tái của người lữ khách địa xa nhớ nhà, nhớ quê hương da diết.	1,0
II		VIẾT	4,0
		a. Làm đúng kiểu bài nghị luận văn học, sử dụng kết hợp nhuần nhuyễn các thao tác lập luận và cảm thụ văn chương để làm sáng tỏ vấn đề. Bài làm có bố cục chặt chẽ.	0.25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Nghị luận về một vấn đề đời sống (Một thói xấu của con người trong xã hội hiện đại)	0.25
		c. Triển khai các vấn đề nghị luận thành các luận điểm; vận dụng tốt các thao tác lập luận; phân tích dẫn chứng phù hợp với luận điểm, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.	
		1. Mở bài. - Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề nghị luận. - Bày tỏ quan điểm.	0.25
		2. Thân bài. * Giải thích. Xả rác bừa bãi là hành vi, vứt, đổ rác không đúng nơi quy định. Gây mất vệ sinh và ô nhiễm môi trường.	0.5

	*Thực trạng. -Tình trạng xả rác bừa bãi đang diễn ra phổ biến ở nhiều nơi. trường học,khu dân cư . + Trường học xả rác tập trung ở sân trường,hành lang.lớp học.Các loại rác gồm,vỏ kẹo,giấy,chai nhựa. + Khu dân cư rác vứt bừa bãi đường,cổng rãnh,ao hồ.. *Nguyên nhân. -Ý thức một bộ phận học sinh (người dân)còn kém. -Thiếu hệ thống thùng rác công cộng. -Mức xử phạt chưa nghiêm. *Hậu quả. -Ô nhiễm môi trường và ảnh hưởng đến sức khoẻ con người. -Lây lan dịch bệnh,rác thải là môi trường lí tưởng cho vi khuẩn phát triển. -Gây ùn tắc giao thông. *Ý kiến trái chiều và phản biện. -Có ý kiến cho rằng,việc xả rác bừa bãi là do thiếu thùng đựng rác công cộng,do đó cần tăng cường đầu tư xây dựng hệ thống thùng rác. -Tuy nhiên quan điểm này chưa hoàn toàn chính xác vì ngay cả khi có đủ thùng rác vẫn có người cố tình xả rác bừa bãi.Do vậy cần nâng cao ý thức của người dân và tăng cường xử phạt nghiêm minh với hành vi này. *Giải pháp. -Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường. +Tuyên truyền trong các buổi sinh hoạt để giáo dục tác hãĩ của việc xả rác. +Lồng ghép trong các hoạt động ngoại khoá. -Xây dựng hệ thống thùng rác hợp lí. +Đặt thùng rác nơi công cộng dễ thấy. +Các thùng rác có phân loại rõ (rác hữu cơ,rác vô cơ,rác tác chế) -Tăng cường công tác kiểm tra và xử lí vi phạm. +Trong trường có hình thức xử phạt với hành vi xả rác bừa bãi. *Liên hệ bản thân. -Luôn ý thức tầm quan trọng của việc giữ gìn vệ sinh môi trường. -Hạn chế sử dụng bao ni lông. -Tích cực tham gia các hoạt động dọn dẹp vệ sinh. 3. Kết bài. -Khẳng định lại vấn đề. -Kêu gọi mỗi người chung tay bảo vệ môi trường.	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5
	d. <i>Sáng tạo</i>: Cách diễn đạt độc đáo, có suy nghĩ riêng về vấn đề nghị luận.	0.25

		e. <i>Chính tả, dùng từ, đặt câu</i> : Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa tiếng Việt.	0.25
--	--	--	------